

JEAN ECHENOZ

ΕΙΔΙΚΗ

ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΗ

한

ΙΚΑΡΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

ΑΧΙΝΕΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΕΙΔΙΚΗ ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΗ

Τίτλος πρωτοτύπου: *Envoïée Spéciale*

© Les Editions de Minuit, 2016

© για την ελληνική έκδοση Εκδόσεις Ίκαρος, 2017

Μετάφραση από τα γαλλικά: Αχιλλέας Κυριακίδης
Σχεδιασμός - Εικονογράφηση εξωφύλλου: Χρήστος Κούρτογλου
Στοιχειοθεσία - Σελιδοποίηση: Εκδόσεις Ίκαρος
Εκτύπωση: Μητρόπολις Α.Ε.
Βιβλιοδεσία: Ηλ. Μπουντάς - Π. Βασιλειάδης Ο.Ε.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με το ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα όλης της αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993.

Πρώτη έκδοση: Νοέμβριος 2017

ISBN 978-960-572-183-1

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ • ΒΟΥΛΗΣ 4, 105 62 ΑΘΗΝΑ • Τ: 210 3225152 • www.ikarosbooks.gr

Jean Echenoz

ΕΙΔΙΚΗ ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΗ

Μετάφραση - Σημειώσεις:
Αχιλλέας Κυριακίδης

ΙΚΑΡΟΣ

Θέλω γυναίκα, είπε ο στρατηγός. Γυναίκα μού χρειάζεται, το καταλαβαίνεις.

Δεν είστε ο μόνος, του χαμογέλασε ο Πολ Ομπζά. Άσ' τα αυτά, Ομπζά, σκλήρυνε ο στρατηγός, εγώ δεν αστειεύομαι. Λίγη σοβαρότητα επιτέλους. Το χαμόγελο του Ομπζά εξαερώθηκε: Σας ζητώ συγγνώμη, στρατηγέ μου. Το θέμα έληξε, είπε ο βαθμοφόρος, ας βάλουμε το μυαλό μας να δουλέψει.

Κοντεύει μεσημέρι. Οι δύο άνδρες έχουν βάλει το μυαλό τους να δουλέψει, καθισμένοι εκατέρωθεν ενός πράσινου μεταλλικού σεκρετέρ, παλιού κανονιστικού μοντέλου με φατνώματα, πίσω απ' το οποίο κάθεται ο στρατηγός. Στην επιφάνεια αυτού του επίπλου υπάρχουν μόνο ένα σβηστό πορτατίφ, ένα κουτί πουράκια Panther Tango, ένα άδειο τασάκι κι ένα σουμέν από παμπάλαιο και καταξεφτισμένο στυπόχαρτο, που πρέπει πρώτα να σφούγγισε και μετά να έκλεισε ένα σωρό φακέλους, από την εποχή, ας πούμε, της υπόθεσης Μπεν Μπάρκα. Το πράσινο σεκρετέρ καταλαμβάνει το βάθος ενός λιτού δωματίου που το παράθυρό του επιτηρεί μια πλακόστρωτη αυλή στρατοπέδου, κι εκτός απ' αυτό υπάρχουν και δύο σωληνοειδείς καρέκλες

από δερματίνη, τρεις αρχειοθήκες για κρεμαστούς φακέλους, καθώς και ένα τραπεζάκι επί του οποίου κείται ένας παλιός, ογκώδης, ρυπαρός υπολογιστής. Τίποτα απ' όλα αυτά δεν είναι χθεσινό, ενώ η πολυθρόνα του στρατηγού τα 'χει τα χρονάκια της, τα μπράτσα της είναι οξειδωμένα, κι απ' τις σκισμένες γωνιές της διακρίνεται ή, μάλλον, ξεπετάγεται σε ξεφτίδια το υλικό κατασκευής της: πολυουρεθάνη πρώτης γενιάς.

Όταν η πολύ κοντινή καμπάνα της Νοτρ-Νταμ-ντεζ-Οτάζ σήμανε μεσημέρι, ο στρατηγός άρπαξε ένα πουράκι, το περιεργάστηκε, το μάσησε, το μύρισε, και μετά το ξανάβαλε στη θέση του. Γυναίκα, επανέλαβε χαμηλόφωνα, μονολογώντας. Και προπαντός όχι απ' αυτές τις μαθητευόμενες που έχει γεμίσει ο κόσμος. Κάποια τελείως άγνωστη στα δίκτυα, καταλαβαίνεις; Όχι απολύτως, αναγκάστηκε να παραδεχτεί ο Ομπζά. Μιαν άβγαλτη, πώς αλλιώς να σ' το πω, συνόψισε ο στρατηγός. Που να μην έχει ιδέα, που να κάνει ό,τι της λέμε να κάνει, και να μη ρωτάει τίποτα. Και, ει δυνατόν, νοστιμούλα.

Σαν πολλά κριτήρια δε μαζεύονται;, υποστήριξε ο Ομπζά, και δε θα 'ναι εύκολο να τη βρούμε. Το ξέρω, παραδέχτηκε ο στρατηγός. Μισάνοιξε πάλι το κουτί με τα Panther Tango, κοίταξε μέσα τρυφερά και το ξανάκλεισε απαλά, ενώ ο Πολ Ομπζά άφησε το βλέμμα του να σαρώσει τους τοίχους του δωματίου που είχαν πολύ καιρό να φρεσκαριστούν και που ένα μεγάλο μέρος της επιφάνειάς τους ήταν καλυμμένο, ατάκτως: φωτογραφίες -λίγο-πολύ θαμπές, ανθρώπων, αντικειμένων, τόπων που συχνά συνδέονταν με βελάκια από μαρκαδόρο-, συνδετήρες που συγκρατούσαν καρτελάκια και κάτι ασαφή σχεδιαγράμματα, αποκόμματα εφημερίδων, λίστες με ονόματα, γεωγραφικοί χάρτες που τους διέτρεχαν κλωστές τσιτωμένες ανάμε-

σα σε πολύχρωμες, στρογγυλοκέφαλες πινεζούλες. Το επίσημο πορτρέτο του Προέδρου της Δημοκρατίας. Τίποτα προσωπικό: καμία οικογενειακή φωτογραφία, καμία καρτ ποστάλ σταλμένη από συνάδελφο σε διακοπές, καμία ρεπροντιξιόν Βαν Γκογκ και άλλες μπουρδες.

Καταβάλλοντας ιδιαίτερη προσοχή να μη φανούμε ακριτόμυθοι, δεδομένου ότι έχουμε να κάνουμε και με αμυντικά μυστικά, ας προσδιορίσουμε κατ' αρχάς την ταυτότητα του ανώτερου αξιωματικού: Στρατηγός Μπουρζό, εξήντα οκτώ ετών, πάλαι ποτέ μάχιμος -σχεδιασμός και διενέργεια μυστικών επιχειρήσεων-, ειδικευμένος στη διήθηση και την εκδιήθηση ευάλωτων προσωπικοτήτων με σκοπό την αλίευση πληροφοριών. Πρόσωπο αγριωπό και βλέμμα ξερό, αλλά ας μη χρονοτριβούμε: θα επανέλθουμε στην εμφάνισή του. Δεδομένης της αρχαιότητάς του, η ιεραρχία του τον απάλλαξε βαθμιαία απ' τα καθήκοντά του, έστω και αν, σε αναγνώριση της προσφοράς του, του επιτρέπουν να κάνει χρήση του γραφείου του, της ορντινάντσας του, της σύνταξής του στο ακέραιο, αλλά όχι και του υπηρεσιακού αυτοκινήτου. Παρ' όλα αυτά, διόλου διατεθειμένος να μπει τελείως στο ψυγείο, ο Μπουρζό συνεχίζει να στήνει μικροεπιχειρήσεις για να μη χάσει το κολάι. Για ν' ασχολείται με κάτι. Για τη Γαλλία.

Απέναντί του, επίσης με πολιτικά, ο Πολ Ομπζά είναι αρκετά ωραίο τυπάκι, με γλυκιά φωνή και ήρεμο βλέμμα, τα μισά χρόνια του στρατηγού και μόνιμο χαμόγελο του ενός τετάρτου, ταυτόχρονα καθησυχαστικό και όχι, θυμίζοντας καμιά φορά εκείνο του ηθοποιού Μπίλι Μπομπ Θόρντον. Μου 'ρθε μια ιδέα, είπε ο Ομπζά. Να την ακούσουμε, τον ενθάρρυνε ο στρατηγός, πριν μπει σε λεπτομέρειες του σχεδίου του:

Αυτό που πρέπει να κάνουμε οπωσδήποτε, είναι, μόλις τη βρούμε, να την υποβάλουμε σ' ένα είδος εξαγνισμού. Ας πούμε, λίγο πριν τη χρησιμοποιήσουμε, να τη βγάλουμε τελείως από το κύκλωμα. Κάτι σαν θεραπεία διά της απομονώσεως, αν προτιμάς. Η προσωπικότητα αλλάζει σ' αυτές τις περιπτώσεις. Δε λέω πως καταστρέφει το χαρακτήρα, αλλά προκαλεί πιο επιθυμητές αντιδράσεις, το υποκείμενο γίνεται πιο όλκιμο.

Τι εννοείτε όλκιμο;, ρώτησε ο Ομπζά, δεν το ξέρω αυτό το επίθετο. Ε... ας πούμε χειραγωγήσιμο, υπάκουο, ήπιο, εύπλαστο, διευκρίνισε ο στρατηγός. Εντάξει; Εντάξει, είπε ο Ομπζά, νομίζω ότι κατάλαβα. Αναρωτιέμαι, μάλιστα, μήπως έχω κι άλλες. Ιδέες, εννοώ.

Αρκετές είν' αυτές, δε χρειαζόμαστε άλλες, τον τροχοπέδησε ο στρατηγός, που έπιασε να ραφινάρει ακόμα πιο πολύ την απόφασή του. Πριν απ' αυτή την εξαγνιστική θεραπεία, που τη θεωρώ αναγκαία, καλό θα είναι να της προκαλέσουμε ένα μικρό σοκ και, εν ανάγκη, να μη διστάσουμε να τη φοβίσουμε λιγάκι. Χωρίς βία, εννοείται. Εννοείται, στρατηγέ μου, χαμογέλασε αυθωρεί ο Ομπζά, άλλωστε η ιδέα μου έχει αρχίσει και παίρνει μορφή. Κι όσο πιο πολύ τη σκέφτομαι αυτή τη μορφή σε σχέση με την επιχείρηση, τόσο πιο καλή μου φαίνεται. Θα ταιριάζει τέλεια. Καλό προφίλ, αρκετά διαθέσιμη, θα μπορούσε ν' αποδειχθεί, πώς το είπατε;, όλκιμη. Με μια καλή προετοιμασία, κελεπούρι. Νοστιμούλα;, επέμεινε ο στρατηγός. Κάτι παραπάνω, τον καθησύχασε ο Ομπζά.

Την ξέρεις καλά; Όχι και πολύ, είπε ο Ομπζά. Τη γνώρισα ένα βράδυ σε κάτι φίλους, μου φάνηκε ενδιαφέρουσα, το βασικό είναι ότι εκείνη εμένα δε με ξέρει καθόλου. Ασφαλώς, υπερθεμάτισε ο στρατηγός, αυτό είναι εκ των ων ουκ άνευ, πρόκει-

ται για πολύ λεπτή επιχείρηση, και δεν υπάρχει προηγούμενο. Συμφωνώ, συμφώνησε ο Ομπζά, αλλά μήπως πεινάτε; Μου είπαν για ένα καλό εστιατόριο εδώ κοντά, προς τη Ζουρντέν, απευθείας με το μετρό. Είναι αλήθεια πως δεν έχω πια το αμάξι, θυμήθηκε ο στρατηγός, αλλά εντάξει, πάμε. Πάμε έτσι.

Μόλις ο στρατηγός ανέσυρε και μετά ενθουλάκωσε ένα πουράκι στο πέτο του, φόρεσε καθένας το αδιάβροχό του –αρντουάζ του ενός, περλ του άλλου–, καίτοι ούτε στάλα δεν έπεφτε όταν βγήκαν στη Λεωφόρο Μορτιέ, στο 2ο Διαμέρισμα του Παρισιού. Με το που έπιασαν να περπατάνε προς το σταθμό Πορτ ντε Λιλά, που απέχει τετρακόσια μέτρα απ’ το στρατόπεδο, ο στρατηγός Μπουρζό, χωρίς να κοιτάζει τον Πολ Ομπζά, τον συνεχάρη με μια φωνή μεμψίμοιρη, σχεδόν αυστηρή, μάλλον αταίριαστη με αυτά που εξέφερε. Ήξερα πως μπορώ να βασίζομαι σε σένα, Ομπζά, έχεις συχνά τις πιο κατάλληλες ιδέες, μ’ έχεις εξυπηρετήσει κατ’ επανάληψιν. Σε συμπαθώ πολύ, Ομπζά. Κι ο Ομπζά, γνωρίζοντας καλά τον ανώτερό του, δεν μπόρεσε να συγκρατηθεί και να μην αναπηδήσει απ’ τη χαρά του ακούγοντάς τον.

Στο εστιατόριο, σαλάτα αυτιά χοίρου και μετά μάγουλο βοδιού στην κατσαρόλα. Λοιπόν, τι κάνουμε με την κυριούλα μας;;, ρώτησε ο στρατηγός. Πιάνω δουλειά από σήμερα το απόγευμα, υποσχέθηκε ο Ομπζά, πρέπει να δω κάτι χώρους και να κάνω δυο-τρία τηλεφωνήματα. Αλλά όσο τη σκέφτομαι, τόσο πιο πολύ βεβαιώνομαι ότι μας κάνει. Σε σημείο αφάνταστο. Δε θα δυσκολευτώ να τη βρω, ξέρω περίπου πού μένει.

Και πού είν’ αυτό;;, ρώτησε για να ρωτήσει ο Μπουρζό, ξεκίχοντας ταυτόχρονα ένα αυτί. Στο 16ο, απάντησε ο Ομπζά, κοντά στο Σαγιό. Ωραία γειτονιά, έκρινε ο στρατηγός. Ήσυ-

χα είναι, αλλά και λίγο μελαγχολικά – δε συμφωνείς; Έτσι μου 'χουν πει. Όσο για μένα, δεν έχω φύγει ποτέ απ' το μικρό μου ισόγειο κοντά στο Αστεροσκοπείο, έχω βολευτεί μια χαρά εκεί. Κι εσύ, Ομπζά; Σε ποια γειτονιά μένεις; Ε... δηλαδή... να σας πω την αλήθεια, στρατηγέ μου, υπεξέφυγε ο Ομπζά, τα πράγματα είναι λίγο μπερδεμένα αυτόν τον καιρό. Ας πούμε ότι είμαι μεταξύ μετακομίσεων.

ΤΡΟΚΑΝΤΕΡΟ. Στον τελευταίο όροφο πολυκατοικίας αρ-ντεκό του Ανρί Σοβάζ, αυτό το διαμπερές διαμέρισμα των 64 τετραγωνικών βρίσκεται σε ιδεώδη τοποθεσία. Νότιου προσανατολισμού και σχεδιασμένο για καλλιτεχνικό ατελιέ (5μ. ύψος), αυτό το ήσυχο διαμέρισμα, μοναδική ευκαιρία, διαθέτει και απρόσκοπτη θέα στο Παλέ ντε Σαγιά και στο νεκροταφείο του Πασί.

Ασανσέρ, κάβα, δυνατότητα πάρκινγκ.

Τιμή: επικοινωνήστε μαζί μας.

Αυτή η τιμή είναι που τα χαλάει όλα, εκτίμησε ο μεσίτης, ζητάτε πάρα πολλά. Το ξέρω, παραδέχτηκε η Κονστάνς, αλλά δε λογαριάζω να μετακομίσω αμέσως, δε βιάζομαι. Είναι ενδεικτική η τιμή, απλώς για να δω αν μπορώ να το δώσω σ' αυτό το ποσό. Ο μεσίτης, ονόματι Φιλίπ Ντιελανγκάρ, ανασήκωσε τους ώμους του, και μετά κάθισε μπροστά στον υπολογιστή του. Καθώς αυτή του η κίνηση έκανε ν' αναδυθεί απ' το σώμα του μια έντονη οσμή αφτερσείβ Hugo Boss, τα ρουθούνια τής Κονστάνς συμπτύχθηκαν. Ο Ντιελανγκάρ διευκρίνισε κάποιες λεπτομέρειες της αγγελίας (διαρρύθμιση των δωματίων, εντοι-

χισμένη κουζίνα, ανεξάρτητες τουαλέτες κ.λπ.), την πληκτρολόγησε και μετά την εκτύπωσε, σφραγίζοντάς την με τις λέξεις ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ, γραμμένες με γοτθικά κεφαλαία σε κόκκινο σκούρο. Αφού η αγγελία τοποθετήθηκε ανάμεσα στις άλλες στη βιτρίνα του μεσιτικού γραφείου, η Κονστάνς κι εκείνος βγήκαν έξω για να εκτιμήσουν το αποτέλεσμα.

Θα 'ταν καλύτερα με μια φωτογραφία, παρατήρησε ο Ντιε-λανγκάρ. Αλλιώς μιλάει μια φωτογραφία, μια φωτογραφία λέει πολλά. Όταν η Κονστάνς τού θύμισε πως η ίδια δεν το θεωρούσε απαραίτητο, ο μεσίτης ανασήκωσε μόνο τον έναν του ώμο αυτή τη φορά, τη χαιρέτησε και την άφησε μπροστά στη βιτρίνα όπου η Κονστάνς κάθισε και διάβασε προσεκτικά όλες τις άλλες αγγελίες ακινήτων προς πώληση, προς ενοικίαση, καθεμία με κάθε λεπτομέρεια, με τη φαντασία της να φτιάχνει ανά περίπτωση μιαν άλλη πιθανή ζωή, άλλα τυχερά, άλλες αγάπες, άλλες λύπες. Κι αναρωτιόταν τι θ' άλλαζε στην εμφάνισή της ανάλογα με το ένα ή το άλλο σπίτι, σαν να περνούσε κάθε φορά από ένα καινούργιο κάστινγκ: γκαρνταρόμπα, μαλλιά, μακιγιάζ. Κι έτσι όπως στέκεται μπροστά στη βιτρίνα κι ονειροπολεί, βρίσκει την ευκαιρία για ένα γρήγορο τσεκάπ: κοκκινάδι Burberry 308, βερνίκι νυχιών Chanel 599 PROVOCATION, ανακατεύει λίγο τη φράντζα της, πουδράρει τα ρουθούνια της, και μετά ένα βήμα πίσω: γενικό πλάνο τής Κονστάνς μπροστά στη βιτρίνα του Μεσιτικού Γραφείου Ντιε-λανγκάρ, με φόντο λίγη κίνηση αυτοκινήτων στο μονόδρομο της οδού Γκρεζ.

Μπλε μπλουζα σε στενή γραμμή, κολλητό παντελόνι ανθρακί, ίσια παπούτσια, μαλλιά κομμένα αλά Λουίζ Μπρουκς με κούρμπες αλά Μισέλ Μερσιέ – μπορεί να μην ακούγονται

και πολύ ταιριαστά, αλλά να που κολλάνε μια χαρά. Τριάντα τεσσάρων χρονών, όχι πολύ δραστήρια, όχι πολύ διπλωματούχος –ένα πτυχίο Νομικής, κι αυτό με το ζόρι–, σύζυγος ενός άνδρα που οι δουλειές του πάνε ή, έστω, πήγαν καλά, αλλά έτσι είν’ η ζωή αυτού του ανθρώπου, που όλα του πάν’ καλά κατά το ήμισυ: υλική ζωή εύκολη, συζυγική ζωή όχι εύκολη. Σχέδια διαζυγίου, προοπτικές συμφιλίωσης, καβγάδες ακολουθούμενοι από συμβιβασμούς – όλα εξαρτώνται από τις μέρες. Έτσι μοιράζει εκείνη τη ζωή της ανάμεσα στη συζυγική εστία (όχι και πολύ συχνά, εδώ που τα λέμε) και στο διαμέρισμα που μόλις έβαλε μπρος να πουλήσει, και βλέπουμε. Με το που συμπληρώθηκε αυτό το σύντομο αναγνωριστικό δελτίο, η Κονστάνς γύρισε την πλάτη στο είδωλό της, απομακρύνθηκε από το μεσιτικό γραφείο και από την οδό Γκρεζ, και κατευθύνθηκε με τα πόδια προς το σπάνιο και ήσυχο ακίνητό της, μια διαδρομή έξι-οκτώ λεπτών κατά μήκος του νεκροταφείου τού Πασί.

Όμως, σ’ αυτό το καθ’ οδόν της προς το σπίτι, δεν αντιλήφθηκε πως άλλα δύο καθ’ οδόν την ακολουθούν παραλλήλως: ενός άνδρα σε πενήντα μέτρα απόσταση κι ενός βαν σε εκατό. Ο άνδρας φοράει μια παστρικότατη μπλε φόρμα εργασίας, σχεδόν αφύσικα ατσαλάκωτη, και κάτι που μοιάζει με εργαλειοθήκη κρέμεται από έναν ιμάντα στον ώμο του. Πίσω του και στο πλάι του, το όχημα δημοσίας χρήσεως μπορεί να μη διαθέτει πλαϊνές πόρτες και παράθυρα, αλλά έχει στη θέση τους ένα λογότυπο εταιρείας αντιμετώπισης πάσης φύσεως προβλημάτων. Τη στιγμή που η Κονστάνς σταματά μπροστά στη μνημειώδη είσοδο του νεκροταφείου, ο άνθρωπος και το βαν ακινητοποιούνται επιτόπου. Στη συνέχεια, κι αφού η Κονστάνς δεν έχει τίποτα να κάνει, συχνό φαινόμενο, και της το επιτρέ-

πει η νεόκοπη άνοιξη, αποφασίζει να κάνει έναν περίπατο στο νεκροταφείο. Και με το που εξαφανίζεται ανάμεσα στους τάφους, το όχημα παρκάρει, και δύο τσιγάρα ανάβουν, ένθεν κακείθεν της εισόδου.

Το νεκροταφείο του Πασί είναι, μακράν, το πιο σικ του Παρισιού. Όχι και πολύ μεγάλο μεν, αλλά ασυναγώνιστο ως προς το ποσοστό πλουσίων και διασήμων ανά τετραγωνικό μέτρο, ιδίως στον τομέα των τεχνών και των γραμμάτων. Η θέση του, άλλωστε, είναι υπερυψωμένη, επιτρέποντας στα άτομα που κείνται εκεί να βρίσκονται εσαεί πάνω από το επίπεδο των ζώντων. Όλα αυτά συντελούν στην αριστοκρατικότητά του. Η ατμόσφαιρα είναι σιγαλή ανάμεσα στα ενδελεχώς φροντισμένα μνήματα, το λιθόστρωτο στις αλέες καθαρίζεται με αποτριχωτική λαβίδα, τα ρούχα που φορούν και η στάση που κρατούν οι χήρες, καθώς και οι κληρονόμοι, μαρτυρούν μια έμφυτη αρχοντιά όταν, εξοπλισμένοι με ένα ποτιστήρι κάτω απ' τις καστανιές, κάτω απ' τις μανόλιες, έρχονται να δροσίσουν τους πεθαμένους τους. Όσο για τους ίδιους τους επιζώντες, τα πάντα είναι οργανωμένα για την ευζωία τους: αυτή είναι η μόνη νεκρόπολη στο Παρίσι με θερμαινόμενη αίθουσα αναμονής.

Εξάλλου, κι αυτό δεν είναι πολύ γνωστό, οι ενοικούντες το νεκροταφείο του Πασί, εκτός του αιώνα μας και των φώτων της δημοσιότητας, κάθε τέλος του έτους, δίνουν μια παράσταση που υποστηρίζεται από μίαν αξιοσημείωτη διανομή: Φερναντέλ, Φρανσουά Περιέ, Ζαν Σερβέ, με τη Ρεζάν και την Περλ Ουάιτ στους γυναικείους ρόλους. Την ποιότητα της παράστασης εγγυάται το ταλέντο των λοιπών συντελεστών, ομοίως θανόντων: κείμενο των Τριστάν Μπερνάρ και Ανρί Μπερνστέν πάνω σε μια ιδέα του Οκτάβ Μιρμπό, διάλογοι του Ζαν Ζιροντού,

ντεκόρ του Ρομπέρ Μαλέ-Στεβένς, κοστούμια του Ζαν Πατού, μουσική του Κλοντ Ντεμπισί. Η ζωγραφιά στην αυλαία είναι του Εντουάρ Μανέ, η σκηνοθεσία του Ζαν-Λουί Μπαρό. Όσο για το λιμπρέτο του έργου, διατίθεται από τον εκδοτικό οίκο Fayard. Πάντως, όπως είπα και πριν, το θέμα δεν έχει πάρει καμία δημοσιότητα.

Η Κονστάνς, λοιπόν, περπάτησε λιγάκι στο νεκροταφείο. Ήταν Απρίλιος, μεσημέρι κοντά, πολλά μπουμπούκια υπόσχονταν να σκάσουν γύρω από τις επιτύμβιες στήλες, ενώ ήδη είχαν ανθίσει όλες οι τούγιες. Οι πανσέδες, οι κατιφέδες, οι νάρκισσοι έδειχναν σε εξαιρετική κατάσταση, μολοντί έβλεπες πού και πού κάμποσα λουλούδια μαραμένα, πεσμένα, σκόρπια πάνω στους τάφους, που δεν είχαν ακόμα μαζευτεί από τους κηπουρούς.

Όταν η Κονστάνς βγήκε απ' το εν λόγω ίδρυμα, ο άνδρας με την μπλε φόρμα την πλησίασε, κάπως ανήσυχος, κρατώντας ένα κομμάτι χαρτί που φαινόταν να προσπαθεί να το αποκρυπτογραφήσει. Πολύ ομορφάντρας με τη στολή του, αμέσως αποφάνθηκε η Κονστάνς, που δε χρειαζόταν και πολλά πολλά για να τον εξυπηρετήσει. Ο άνδρας είπε πως έψαχνε την οδό Πετράρκ, και την οδό Πετράρκ η Κονστάνς την ξέρει καλά. Πρώτον, τον ενημέρωσε, είναι εδώ δίπλα. Στη συνέχεια, πριν από δέκα χρόνια, πέρασε εκεί δύο ολόκληρους μήνες όταν τα 'χε με κάποιον Φρεντ και δεν είχε βγει από κει, ούτε είχε καν σηκωθεί ν' ανοίξει τα παντζούρια του σπιτιού που ήταν ένα ισόγειο, δυάρι, με αυλή.

Αυτό το επεισόδιο, όμως, η Κονστάνς δεν το είπε. Το μόνο που είπε είναι πως η οδός Πετράρκ ήταν δίπλα, πως μπορούσε και να τον συνοδέψει ως εκεί, κι ο άνδρας είπε ευχαρίστως,

εμφανίζοντας ένα περίεργο καλοπροαίρετο χαμόγελο, συνωμοτικό, αθώο αν και λίγο λαβωμένο, χαρούμενο, λίγο λυπημένο – μυστήριοις. Μυστήριοις τύπος, ευχάριστος την όψιν, για τον οποίο η Κονστάνς είχε την αίσθηση ότι επίσης του ήταν ευχάριστη την όψιν, αμέσως και αμοιβαίως, κι ότι να μια περίπτωση που μπορούσε να έχει αίσια εξέλιξη, κι ανέβηκαν μαζί την οδό Κομαντάν-Σλεσίνγκ μέχρι τη γωνία της οδού Πετράρκ. Πρόκειται για μια αστική γωνία πάντα ήσυχη και ολιγοσύχναστη, στην οποία έφτασαν ανταλλάσσοντας δυο-τρεις κουβέντες για τη σύνωρη άνοιξη, ενώ το βανάκι αργοδιάβαινε παράλληλα. Κι επειδή ούτε η στάθμευση εκεί παρουσιάζει καμιά ιδιαίτερη δυσκολία, το ΔΧ βρήκε άνετα μια θέση να παρκάρει.

Ακριβώς στο ύψος αυτού του οχήματος βρήκε να σταθεί και ο άνδρας με την μπλε φόρμα εργασίας και να πει: Μισό λεπτό, θέλω να σας δείξω κάτι που μπορεί να σας ενδιαφέρει, και η Κονστάνς παρουσιάστηκε απολύτως έτοιμη να ενδιαφερθεί. Ο άνδρας άφησε να γλιστρήσει από τον ώμο του ο ιμάντας της εργαλειοθήκης του, την οποία άνοιξε και από την οποία έβγαλε, εξακολουθώντας να χαμογελά, ένα τρυπάνι. Μα δείτε το, της είπε, μη μου πείτε πως δεν είναι ωραίο. Είναι απίστευτο αυτό το τρυπάνι, ό,τι καλύτερο υπάρχει στην αγορά. Συμπαγές, ελαφρύ, αποτελεσματικό, τελείως αθόρυβο. Φανταστικό, ε;

Καθώς η Κονστάνς κουνούσε ευγενικά το κεφάλι της, ένιωσε να την πιάνουν απ' τον ένα αγκώνα: γύρισε, ήταν ένας τύπος που μόλις είχε βγει από το βανάκι, από την πλευρά τού συνοδηγού, και τώρα της κρατούσε το χέρι απαλά, εξίσου χαμογελαστός αλλά πολύ λιγότερο όμορφος: ψηλός, οστεώδης, με λαιμό κοκαλιάρικο και βλέμμα στρουθοκαμήλου. Βλέπετε, συνέχισε ο άνδρας με τα μπλε, είναι ιδανικό για λεπτές και

επαναληπτικές εργασίες ακριβείας. Σημειωτέον ότι λειτουργεί και ως κατσαβίδι. Περιμένετε – θα το βάλω μπρος. Και τότε η Κονστάνς αντιλήφθηκε πως ένας τρίτος τύπος, το δίχως άλλο ο οδηγός του οχήματος, την είχε πιάσει από το άλλο μπράτσο, πάντα με χαμόγελο, το ίδιο καταδεκτικό, μα ούτε αυτός έλεγε και πολλά πράγματα: κοντοστούπης, κοκκινομούρης, με ρύγχος μπεκατσόψαρου. Και παρ' όλο που αυτή η τριφασική παρουσία δεν διέθετε τίποτα καθησυχαστικό, οι τρεις άνδρες είχαν μια έκφραση συμπαθή, ευγενική, περιποιητική. Και η Κονστάνς, χάρη σ' έναν αφελή μιμητισμό, άρχισε να χαμογελά με τη σειρά της.

Οπότε, είπε ο άνδρας με τα μπλε, το βάζω μπρος, βλέπετε, και η Κονστάνς είδε πράγματι, χωρίς να βγάλει κιχ, την κεφαλή του τρυπανιού ν' αρχίσει να περιστρέφεται γρήγορα, ενόσω ένας απ' τους τύπους, χωρίς ν' αφήνει το μπράτσο της, σήκωνε με το άλλο του χέρι την πίσω πόρτα του βαν. Στη συνέχεια, όμως, όταν ο άνδρας με τα μπλε κατηύθυνε τη μύτη του τρυπανιού προς την κάτω σιαγόνα της, όπως θα 'κανε ένας οδοντίατρος αλλά χωρίς να σου 'χει ζητήσει από τα πριν ν' ανοίξεις το στόμα σου, η Κονστάνς έπαψε να χαμογελά. Τώρα, ο Στρουθοκάμηλος και το Μπεκατσόψαρο την κρατούσαν γερά κι απ' τα δύο μπράτσα.

Όλα αυτά εξελίσσονταν απουσία μαρτύρων, επειδή, ενώ είναι κοντά σε κύριους δρόμους, επιτρέποντας μια εύκολη αναδίπλωση, η γωνία των οδών Πετράρκ και Κομαντάν-Σλεσίνγκ είναι μια γωνία χωρίς πολλούς περαστικούς, ιδεώδης για να διευθετηθεί διακριτικά μια υπόθεση. Η Κονστάνς γρήγορα ανοιγόκλεισε τρεις-τέσσερις φορές τα βλέφαρά της. Μα φυσικά και δε θα σας κάνω αυτό που φοβηθήκατε, τη διαβεβαίωσε ο άνδρας

με τα μπλε, ήθελα απλώς να σας το δείξω. Άλλωστε, εγώ τώρα φεύγω για να σας αφήσω ήσυχη, ανακοίνωσε, δείχνοντας την ανοιχτή πίσω πόρτα του βαν, περάστε αν έχετε την καλοσύνη. Και καθώς η Κονστάνς στρεφόταν προς το όχημα, της φάνηκε πως ο πίσω χώρος του, που διαχωριζόταν απ' τον μπροστινό μ' ένα μεταλλικό παραπέτασμα, είχε καταληφθεί από μια πολυθρόνα που έδειχνε μεν άκρως αναπαυτική, αλλά που τα πόδια και τα μπράτσα της ήταν εξοπλισμένα με ιμάντες από πολυπροπυλένιο και πλαστικούς σφιγκτήρες. Στην πλάτη του καθίσματος ήταν πρόχειρα διπλωμένη μια κομψή μαύρη κουκούλα.

Η Κονστάνς δίστασε όπως θα διστάζαμε όλοι μας, αλλά, παρατηρώντας ότι η μύτη του τρυπανιού εξακολουθούσε να περιστρέφεται, προτίμησε ν' ανέβει στο βαν παρά να υποβληθεί, χωρίς αναισθησία, σε αστάθμητες στοματολογικές εργασίες. Ενώ ο Στρουθοκάμηλος, πρόσχαρος και καθησυχαστικός σαν βοηθός οδοντιάτρου, την εγκαθιστούσε στέρεα στην πολυθρόνα, η Κονστάνς είδε το Μπεκατσόψαρο να τα λέει για λίγο με τον άλλο που τακτοποιούσε το τρυπάνι του πριν φύγει και πάλι για το Τροκαντερό χωρίς να κοιτάξει πίσω, δείχνοντας ότι είχε ολοκληρώσει το έργο του. Πριν της κλείσουν την πίσω πόρτα, η Κονστάνς τον ακολούθησε με το βλέμμα της, λυπημένη για την έκβαση που είχε πάρει αυτή η συνάντηση. Διότι, πραγματικά, πολύ ωραίο παιδί, με τα ωραία, καλοσιδερωμένα μπλε του, κρίμα. Κρίμα. Κι αφού της είναι αδύνατον να συγκρατηθεί και να μη σκέφτεται τέτοια πράγματα, δε φταίμε εμείς που καταλάβαμε πως, από ερωτικής απόψεως, είναι ανικανοποίητη.

Τώρα, με την άδειά σας, θα επικεντρωθούμε στον σύζυγο της Κονστάνς. Αυτή τη στιγμή, ο εν λόγω σύζυγος βρίσκεται στο μετρό, σε κάποιο σημείο της διαδρομής της γραμμής 2 που διασχίζει το βόρειο Παρίσι από τα δυτικά προς τ' ανατολικά, και απαντά στο όνομα Λου Τοσκ. Ένα όνομα σαν κι αυτό, Λου Τοσκ, φωνάζει ότι είναι ψευδώνυμο, αλλά ας μη μείνουμε τώρα σ' αυτό, θα επιστρέψουμε εν ευθέτω χρόνω.

Ο Λου Τοσκ, λοιπόν, κάθεται, με μια τσάντα στα γόνατά του, στο μπροστινό βαγόνι ενός συρμού που συνδέει την Πορτ Ντοφίν με τη Νασιόν, και τον μεταφέρει κάθε πρωί από το σπίτι του (στάση Βιλιέ) στο στούντιό του (στάση Κουρόν), και το βράδυ, αντιστρόφως. Είναι βολικό, είναι απευθείας, δε χρειάζεται να ελέγχεις σε κάθε στάση το όνομα του σταθμού αφού μια γυναικεία ηχογραφημένη φωνή το αναγγέλλει δύο φορές, δε χρειάζεται να σηκώνεις κάθε φορά τη μύτη απ' την εφημερίδα ή το smartphone σου. Όταν η φωνή προαναγγέλλει Κουρόν, ο Τοσκ σηκώνεται. Όταν η φωνή αναγγέλλει Κουρόν, ο Τοσκ κατευθύνεται προς την πρώτη πόρτα του βαγονιού, απέναντι απ' την έξοδο της αποβάθρας, απ' όπου σαράντα επτά βήματα, σε

τρεις άνισους διασκελισμούς, θα τον προωθήσουν στη Λεωφόρο Μπελβίλ.

Σ' αυτή τη λεωφόρο, δεν πάει πολύς καιρός –μερικές φορές, ακόμα και σήμερα–, υπήρχε κάτι σαν αυτοσχέδια αγορά, όπου, ακόμα και στο πεζοδρόμιο, φτωχοί πουλούσαν σε φτωχούς ό,τι φτωχικό αντικείμενο από τρίτο χέρι, παγωτομηχανή ή μηχανήμα φυγοκέντρωσης σε σπασμένο blister, σετ σπασμένα φλιτζάνια, γιαούρτια με δυσδιάκριτη ημερομηνία λήξης, τοστιέρα χωρίς ηλεκτρική πρίζα, μίξερ που έχει περιφρονήσει την εγγύηση, στοίβες παλιά τηλεοπτικά περιοδικά δίχως αυταπάτες για το μέλλον τους, παλιά παιχνίδια, αταίριαστα γάντια, ρετάλια κι ένα σωρό άλλα πράγματα που κάλλιστα μπορούμε ν' απαριθμήσουμε.

Σύμφωνοι, αλλά, πρώτον, μετά από καταγγελίες των ενοχλημένων περιοίκων μια επιχείρηση σκούπα της αστυνομίας σάρωσε αυτούς τους ερασιτέχνες εμπόρους και τους απώθησε προς τις εξόδους ανατολικά και βόρεια του Παρισιού. Και, δεύτερον, είναι που κι εμείς βαριόμαστε ν' απαριθμούμε.

Γύρω απ' το σταθμό του μετρό Κουρόν, σοκάκια ξεχύνονται από τα βορειοανατολικά και εκβάλλουν στη λεωφόρο: οδός Πεκέν, οδός Σενεγκάλ, οδός Παλί-Καό. Αυτή την οδό παίρνει ο Τοσκ αφού περάσει μπροστά από κάποια κινέζικα μαγαζιά –λαθραίες μυρωδιές όξινου γλουταμινικού νατρίου–, τυνησιακά εστιατόρια –λεπτές ευωδιές από *ρας-ελ-χανούτ*–,¹ δύο μίνι μάρκετ κι ένα εκπρωτικό κατάστημα ηλεκτρονικών. Άσχημα και χαμηλά κτίρια με ψευτοσοβατισμένες προσόψεις –από αποσαθρωμένα τούβλα ή παρισινό ασβεστόλιθο–, κατεδαφίζονται για λόγους παλαιότητας, υγιεινής και κερδοσκοπίας, πριν δώσουν τη θέση τους στα ίδια, όχι λιγότερο άσχημα, αλλά πιο αποδοτικά, μέχρι την επόμενη φορά.

Καθώς ο Τοσκ ανεβαίνει το δρόμο προς το στούντιό του, να που, ανεβασμένος σε μια σκαλωσιά, ένας εργάτης-κατεδαφιστής με φωσφορίζον γιλέκο τραγουδάει, μες στην καλή χαρά, το “Vamos a la playa”, παλιά διεθνή επιτυχία που ο Τοσκ έχει να την ακούσει από το 1983. Από εκείνη τη στιγμή και μετά, αυτή η μελωδία θα τον φαγουρίζει όλη μέρα, σαν να τον τσίμπησε κουνούπι.

Με τον ώμο μουδιασμένο από την τσάντα, και με τον εγκεφαλικό φλοιό διαποτισμένο από το “Vamos a la playa”, ο Τοσκ φτάνει στο στούντιο, έναν τεράστιο χώρο, υπόγειο και, ως εκ τούτου, τυφλό, με την εξαίρεση ενός φεγγίτη. Όταν ο φεγγίτης είναι ανοιχτός, φέρνει μέσα λίγο αέρα και τη βουή της οδού Παλί-Καό, το όνομα της οποίας τιμά τη νίκη των αγγλογαλλικών στρατευμάτων κατά τη διάρκεια του δεύτερου Πολέμου του Οπίου³ και στα πεζοδρόμια της οποίας, επίσης δεν πάει πολύς καιρός, ακόμα άλλαζαν χέρια στα κρυφά διάφορα παράγωγα αυτού του ίδιου οπίου, με ή χωρίς λακτόζη, για να μη μιλήσουμε για καφεΐνη, παρακεταμόλη, γύψο, στρυχνίνη, απορρυπαντικό ή και ακόμα χειρότερα προϊόντα που κάλλιστα μπορούμε ν’ απαριθμήσουμε. Σύμφωνα, αλλά, πρώτον, μετά από καταγγελίες των ενοχλημένων περιοίκων μια επιχείρηση σκούπα της αστυνομίας κ.λπ. Και, δεύτερον, είναι που κι εμείς κ.λπ.

Τα δύο τρίτα των στούντιο καταλαμβάνονται από ηχοπαραγωγικές συσκευές: καμιά δεκαριά κλαβιέ, σινθεσάιζερ, μηχανές ρυθμών και ικριώματα για εφέ πάνω σε τραπέζια στηριγμένα σε τρίποδα, τρεις υπολογιστές φθίνοντος μεγέθους στο γραφείο, και το υπόλοιπο είναι διαρρυθμισμένο σε σαλόνι: πολυθρόνες, καναπές, χαμηλό τραπέζι, ράφια λυγισμένα από το βάρος βινυλίων, μαγνητοταινιών και διαφόρων κουτιών. Στον

τοίχο, δύο δυσανάγνωστα βραβεία, ένας χρυσός δίσκος καδραρισμένος σε πλεξιγκλάς και μια φωτογραφία με αφιέρωση του Λάλο Σίφριν. Υπάρχει επίσης μια μικρή κουζίνα, όπου ο Λου Τοσκ, αφού ανάψει τα φώτα και θέσει τον κεντρικό υπολογιστή σε λειτουργία, ετοιμάζει ταυτόχρονα ένα χυμό πορτοκάλι κι ένα τσάι, μ' αυτή την παράλληλη και απaráλλαχτη σειρά, γνωρίζοντας όχι μόνο ότι ο χρόνος στυσίματος δύο πορτοκαλιών είναι ίσος με εκείνον του βρασμού, αλλά και ότι η φάση πλυσίματος του αποχυμωτή αντιστοιχεί ακριβώς με εκείνην της αφέψησης.

Αφού γίνει αυτό, ο Τοσκ κάθεται μπροστά από τον κεντρικό υπολογιστή, ανάβει την οθόνη, εξετάζει το αρχείο που περιέχει το εν προόδω έργο του, κάνει μια προσπάθεια να επιφέρει κάποιες βελτιώσεις, αλλά μετά από λίγα λεπτά καταλαβαίνει ότι ματαιοπονει. Καθώς οι συνθετικές του απόπειρες δεν παράγουν κανένα αποτέλεσμα, ανοίγει ένα παλιό αρχείο backup με παλιές ιδέες –θραύσματα μελωδιών, δοκιμές διάφωνων συγχορδιών, πιθανά ακόρντα– που τις έχει φυλάξει, δοκιμάζοντας να προσαρμόσει αυτά τα υπολείμματα και να τα ενσωματώσει στο τρέχον σχέδιο, αλλά και πάλι δεν αφήνει να περάσει πολλή ώρα ώσπου να τα παρατήσει.

Διότι, αν οι δουλειές του, γενικώς ειπείν, πάνε καλά, όπως έχουμε ήδη αναφέρει, θα πρέπει επίσης να παραδεχτούμε ότι σήμερα πια είναι σαν να 'χε πάθει ο ίδιος βλάβη – και μάλιστα, εδώ και καιρό. Σημάδι απελπισίας: παίζει στο κλαβιέ τα δύο πρώτα μέτρα του “Vamos a la playa”, κι ύστερα δίνει στον εαυτό του χρόνο να σκεφτεί, βάζει τον υπολογιστή σε αναμονή, επιθεωρεί τα νύχια του. Στη συνέχεια, κοιτάζει τα διαφημιστικά φυλλάδια και την αλληλογραφία, τοποθετημένα όπως κά-

θε μέρα στο τραπέζι του από τον θυρωρό του κτιρίου που έχει τα κλειδιά του στούντιο.

Τα εν λόγω φυλλάδια αφορούν μια λέσχη αγάμων, μια προσφορά προσωπικού δανείου, το κείμενο αρχών μιας φράξιας ενωμένων σουβενριστών-μπορντιγκιστών, καθώς και μια πρόταση για την αντικατάσταση της παλιάς, σάπιας, ενοχλητικής, γεμάτης άλατα, ακατάλληλης τόσο για τις ανάγκες σας όσο και, συντόμως, για την ηλικία σας μπανιέρας σας με ένα χρωμιωμένο τζακούζι υψηλής απόδοσης και στα μέτρα σας. Σ' αυτό το φυλλάδιο ο Τοσκ μένει λίγο παραπάνω γιατί κατά βάθος και γιατί όχι, κι ύστερα το τσαλακώνει κι αυτό και το πετάει μαζί με τ' άλλα στο καλάθι των αχρήστων: ένα γεμάτο καλάθι αχρήστων υποδηλώνει άτομο δραστήριο. Η μόνη πραγματική αλληλογραφία είναι ένας μεγάλος μπεζ φάκελος, δεμένος με λάστιχο, μ' έναν μικρότερο, λευκό, στερεωμένο μ' ένα συνδετήρα.

Κάτι πρέπει να υποψιάστηκε ο Τοσκ, γιατί δεν ανοίγει ούτε τον ένα φάκελο ούτε τον άλλο, αναβάλλοντας τούτη την άγνοια όπως καμιά φορά αναβάλλουμε το άνοιγμα των τραπεζικών επιστολών. Χώνει τους φακέλους αυτούς στην τσάντα του, έχουμε καιρό, δε βιαζόμαστε, αφού πρώτα αφαιρέσει το συνδετήρα και το λάστιχο. Σκεπτικός, τεντώνει το λάστιχο ώσπου να το σπάσει, κι έπειτα ξεστρίβει το συνδετήρα για να τον ξαναστρίψει και να του δώσει σχήμα ανθρώπινου προφίλ χωρίς αποτέλεσμα, ενόσω το λάστιχο είναι πεταμένο στο γραφείο σε σχήμα &: ένα χτυπηματάκι με το δάχτυλο, και ωπ! το & μεταμορφώνεται σε @, πριν ακινητοποιηθεί σε κλειδί του σολ.

Ο Λου Τοσκ θα μπορούσε να ερμηνεύσει αυτό το μουσικό σημάδι σαν ενθάρρυνση για να ξαναριχτεί στη δουλειά, αν το τηλέφωνο δεν χτυπούσε τρεις φορές. Το περιεχόμενο των δύο

πρώτων κλήσεων του ιδίου φυράματος με τα διαφημιστικά φυλλάδια: μια πρώτη κυρία με ασιατική προφορά τού προτείνει ν' αγοράσει μπαλκονόπορτες κι ο Τοσκ λέει όχι, μια δεύτερη κυρία με αλσατική προφορά τον ρωτάει αν ενδιαφέρεται για τον Θεό κι ο Τοσκ ξαναλέει όχι, αλλά την τρίτη φορά που χτυπάει το τηλέφωνο είναι ο Φρανκ Πελεστόρ, που θα περάσει από κει σε πέντε λεπτά.

Μάλλον χαίρομαι που σε βλέπω, ε;, λέει φτάνοντας ο Πελεστόρ, εσύ τι λες; Αυτό είναι το στιλ με τις διφορούμενες ατάκες που εκφέρονται με τη βραχνή φωνή και το θλιμμένο χαμόγελο του Φρανκ Πελεστόρ, ο οποίος Φρανκ Πελεστόρ, γεματούλης, κυρτωμένος, κοιτάζει σκυθρωπά τα πόδια του και το έδαφος που τα στηρίζει, και σπανίως στοχεύει πιο ψηλά απ' όσο οι όμοιοί του. Τα ρούχα του είναι πάντα, ανεξαρτήτως εποχής, κουμπωμένα και δεμένα: πλεχτή ζακέτα, μπουφάν, παλτό, κασκόλ, παπούτσια με φερμουάρ και με γούνα. Δεν πά' να καίει ο ήλιος, δεν πά' να βολτάρει ο κόσμος με κοντομάνικα, ο Πελεστόρ είναι ντυμένος με τις ίδιες αποχρώσεις του γκριζου, το δέρμα του είναι λίγο γκριζο, η διάθεσή του γκριζα. Κάθε μέρα. Μπορεί να φοβάται μην κρυώσει, μπορεί να είναι ήδη κρυωμένος, γιατί συνέχεια βγάζει από την τσέπη του το ίδιο χαρτομάντιλο, ξεραμένο, επίπεδο, σαν ελαφρόπετρα ή απολειφάδι σαπουνιού, απ' το οποίο καταφέρνει ακόμα ν' αποσπάσει ένα ημιδιαφανές κομμάτι για να το εφαρμόσει στη μύτη του.

Μέχρι σήμερα, αν και έχει καιρό να ξανασυμβεί, η συνεργασία του Φρανκ Πελεστόρ και του Λου Τοσκ οδήγησε σε επιτυχίες. Υπήρξαν τραγούδια με την υπογραφή Τοσκ-Πελεστόρ, τα οποία, εκτελεσμένα από την Γκλόρια Στέλλα, την Κοκό Σμιτ και κάποιους άλλους, δεν πήγαν διόλου άσχημα. Το "Nuisance"

και το “Dent de sagesse” είχαν γίνει πραγματικά σουξέ, αλλά αν το “Excessif” –ο χρυσός δίσκος στο πλεξιγκλάς– γνώρισε στην αρχή παγκόσμια επιτυχία στην οποία θα πρέπει να επιστρέψουμε, η υποδοχή στις ακόλουθες παραγωγές υπήρξε όλο και πιο επιφυλακτική. Το “N’est-il pas” είχε κάνει μετριότητες πωλήσεις και το “Te voici, me voilà!”,³ καίτοι πιο προσιτό, δεν κατάφερε να προκριθεί στον τελικό της Eurovision. Εδώ είμαστε, κοιτάμε να ξανασηκώσουμε κεφάλι, δεν είν’ εύκολο.

Να σου πω ευθύς αμέσως πως δεν έχω γράψει ούτε μία λέξη, προειδοποίησε ο Πελεστόρ, αν αυτό σου λέει τίποτα, κι ο Τοσκ έκανε μια γκριμάτσα που υποδήλωνε πως ούτε αυτός. Έκανα βέβαια μια αρχή, αποτόλμησε ο Πελεστόρ, αλλά δε θα σ’ αρέσει. Προχώρα, τον ενθάρρυνε ο Τοσκ. Δεν είν’ έτοιμο, ρουθούνισε ο Πελεστόρ, πρέπει να το ξανασκεφτώ. Καλά, όταν είναι πες μου, εγκατέλειψε ο Τοσκ, τείνοντάς του ένα καινούργιο χαρτομάντιλο. Όχι, ευχαριστώ, είπε ο Πελεστόρ, έχω το δικό μου, πού λες να φάμε; Συμφώνησαν για το συνηθισμένο κινέζικο, στην οδό Επατοριά.

Όπως στα περισσότερα απ’ αυτά τα εστιατόρια, το πρώτο πράγμα που βλέπεις μπαίνοντας στο Le Mandarin Pensif⁴ είναι ένα μεγάλο ενυδρείο που η ευοίωνα θέση του (προκειμένου να φέρει τύχη στην επιχείρηση) έχει επιλεγεί προσεκτικά από έναν γεωμάντη. Και στη διάρκεια αυτού του μεσημεριανού, ο Τοσκ εξηγεί στον Πελεστόρ ότι η τραγουδοποιία όπως την άσκησαν μέχρι τώρα, τι να σου πω, έχουν περάσει δεκαπέντε χρόνια, δεν πάει άλλο, δε βγαίνει πια, δε βγάζουμε τίποτα, πρέπει ν’ αλλάξουμε ρότα. Κι αυτή η ρότα, διευκρινίζει αναποδογυρίζοντας μια χοιρινή μπριζόλα, δεν μπορεί παρά να είναι, λέω, ένα πιο ολοκληρωμένο έργο. Α, ωραία, λέει ο Πελεστόρ,

κι όταν λες ολοκληρωμένο...; Θα σου εξηγήσω, λέει ο Τοσκ.

Καθυστερεί την απάντησή του κοιτάζοντας καμιά δεκαριά χαυνωμένους κυπρίνους στο ενυδρείο: παστέλ τόνοι, σχεδόν ημιδιαφανείς, μερικοί μοιάζουν να πάσχουν από κάποια δερματική ασθένεια, κινούμενοι σε απόσταση από έναν πρεσβύτερο κυπρίνο, ογκωδέστερο, φοβιστικό, που δείχνει να κρατά γερρά την εξουσία: γύρω του τα μικρά φυλάγονται. Κάτι σαν όπερα, διαφωτίζει επιτέλους ο Τοσκ, σαν ορατόριο, αν θες. Ένα είδος concept-album, τα θυμάσαι τα concept-albums. Μόνο μια γυναικεία φωνή, κατάλαβες. Θα πρέπει πρώτα να τη βρεις τη φωνή σου, ενίσταται ο Πελεστόρ. Ξέρω, λέει ο Τοσκ, δεν ξέρω, ψάχνω. Αν θέλεις, ψάξε κι εσύ.

Οπότε ψάχνουν, δίχως πια να μιλούν, κι ενώ οι σερβιτόροι πηγαиноέρχονται γύρω από το ενυδρείο. Μετά, βγαίνοντας, πέφτουν πάνω στον ιδιοκτήτη του εστιατορίου. Είναι πραγματικά μεγάλο το ψάρι σας, λέει ο Τοσκ για να πει κάτι. Α, ναι, παραδέχεται το αφεντικό, αυτός είναι το πραγματικό αφεντικό, οι άλλοι τον φοβούνται. Και πώς το λένε, τάχαμου ενδιαφέρεται να μάθει ο Τοσκ. Δεν έχει όνομα, χαμογελάει σοβαρά το αφεντικό. Μπα, εκπλήσσεται ο Τοσκ, και γιατί άραγε. Επειδή δεν έχει αυτιά, έχει;, δεν έχει, εξηγεί υπομονετικά το αφεντικό, δεν μπορεί ν' ακούσει, δεν μπορούμε να το φωνάξουμε. Άρα, δεν αξίζει τον κόπο, καταλαβαίνετε, είναι πολύ απλό: όχι αυτιά, όχι όνομα. Ναι, λέει ο Τοσκ, φυσικά, καταλαβαίνω. Βεβαίως.

Ο Πελεστόρ πήγε σπίτι του. Κι ο Τοσκ, αφού δεν υπήρχε λόγος να επιστρέψει στο στούντιο, ξαναπήρε το μετρό στην Κουρόν, και καμιά δεκαριά στάσεις αργότερα, αφού η φωνή ανήγγειλε Βιλιέ, επέστρεψε κι αυτός στο σπίτι του, στην οδό Κλοντ-Πουιγιέ. Και τώρα είναι εκεί χωρίς προοπτική, χωρίς να 'χει τί-

ποτα να κάνει, αδρανής. Το απόγευμα που πέφτει του παρουνιάζεται με τη μορφή μιας μπάλας που θα πρέπει να τη σπρώχνει με το πόδι, ώρα την ώρα, ώσπου να 'ρθεί η στιγμή να πιει ένα ποτηράκι και να δειπνήσει (ημίχρονο) πριν πέσει το βράδυ (καινούργια μπάλα). Και δε σκάει και τίποτα που θα μπορούσε να επιταχύνει το παιχνίδι, παρά μόνο το να πάρει τα πούκαμισά του απ' το καθαριστήριο της οδού Δεζάντρ, και μετά, απ' τον ράφτη στην οδό Γκουνό, το πράσινο παντελόνι που είχε αγοράσει φτηνούτσικα την περασμένη εβδομάδα με τις εκπτώσεις, έκπτωση στην έκπτωση, ποιος μπορεί ν' αντισταθεί στην έκπτωση στην έκπτωση. Δεν είναι πολλά, εντάξει, αλλά, αν κινηθεί μεθοδικά, μπορεί να σκοτώσει κάποιο χρόνο. Στη συνέχεια, μια βολτούλα στο πάρκο αργά το απόγευμα, γιατί όχι, ώστε να καθυστερήσει την ώρα για το ποτό.

Πρώτα, όμως, ο Λου Τοσκ ακούμπησε την τσάντα του στο χολ, πέρασε στο σαλόνι, έβγαλε το σακάκι του, άδειασε τις τσέπες του, ξαναγύρισε στο χολ, ξαναπήρε την τσάντα, ξαναπέρασε στο σαλόνι, κι εκεί, άδειασε την τσάντα: να το παλι ο μεγάλος φάκελος και ο μικρός φάκελος που τον περίμεναν πριν στο στούντιο. Με δυσφορία τούς ξαναβλέπει, με ραθυμία αναζητεί ένα χαρτοκόπτη, με απροθυμία τούς ανοίγει, και τότε γίνεται απολύτως κατανοητή η σχετική πρωινή του καχυποψία. Ο μικρός περιέχει μια μικρή φωτογραφία της Κονστάνς· ο μεγάλος, ένα αίτημα για πάρα πολλά χρήματα.

Η Κονστάνς δείχνει έκπληκτη στη φωτογραφία, χαμογελάει αφύσικα, το αριστερό της μάτι είναι μισόκλειστο. Το αιτούμενο ποσό είναι εξίσου αφύσικο. Είναι πολύ μεγάλο αυτό το ποσό, υπέρογκο είναι, μη περιμένετε να σας πούμε πόσο, αλλά η αναπήδηση του Τοσκ όταν το διάβασε, δίνει μια ιδέα τού

μεγέθους του. Παρεμπιπτόντως, ο γραφικός χαρακτήρας που το προσδιορίζει είναι παιδικός. Πλαισιωμένο με ακαθόριστες απειλές, έχει γραφτεί από έναν δεξιόχειρα με το αριστερό ή το αντίστροφο, ορνιθοσκαλίσματα επί τούτου. Μικρή παύση καταπληξίας, μετά από την οποία ο Τοσκ αποφασίζει να επισπεύσει την ώρα του ποτού, *Vamos a la playa*.